

Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare, Târgul Inului Nr. 30.
Jurnalul săptămânal nu se primește.
Manuscrisurile nu se returnează.
Birourile de ananțari:
Brașov, piața mare, Târgul Inului Nr. 30.
Inserate mai primesc în Viena E. Moss, Haasenstein & Vogler (Otto Moss), H. Schalek, Alois Herndl, M. Dukas, A. Oppelk, J. Domsberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Dubs; în Hamburg: A. Steiner.
Prețul inserțiilor: o serie garmon pe o coloană 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicările mai dese după tariful și învoială.
Reclame pe pagina a III-a o serie 10 cr. v. a. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

(NUMERŪ DE DUMINECĂ 40)

„Gazeta” este în fiă-care și.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni 8 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 3 franci.
Se prenumără la toate oficiile poștale din țară și din afară și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
a administrațiune, piața mare, Târgul Inului Nr. 30 etajul I.: pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a. sau 15 bani. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 219.—Anul LV.

Brașov, Duminecă, 4 (16) Octombrie

1902.

Prigoniri fără sfârșit.

Brașov, 3 Octombrie v.

Este oare ursita noastră, ca să nu mai scăpăm de prigoniri nici la sfârșitul veacului al nou-șpe-decelea, poreclit al luminei, al deșteptării și al civilizațiunii?

Alte popore se gândesc la aceea cum să-și ridice mai sus cultura și bunăstarea și cum să-și cheazăși mai bine drepturile și libertatea lor. Noi Românii nu numai, că nu suntem așa de norocoși, dăr mai suntem încă constrinși, în acest veac al vapo-ului și al electricității, de-a ne mistui forțele în lupte continue, de-a pune în joc tot rodul muncii noastre și de-a ne încorda toate puterile morale și spirituale, pentru ca să putem da piept cu nisuițele dușmane nouă, cari nu ne lasă nici măcar să ne cultivăm limba, datinele și obiceiurile strămoșești în liniște și în libertate, nu ne dă pace nici măcar în școală și în biserică, ci ne urmăresc și ne prigonesc mereu, ca și când n'am fi și noi omenii ca toți omenii și n'am ave și noi ca ori-ce popor pe acest pământ dreptul de a trăi așa cum ne-a făcut Dumnezeu, ca Români, cu limba și cu cultura noastră românească.

Când vor înceta prigonirile și se va îmbunătăți odată și starea noastră?

Ne aducem aminte aici de ceea ce am cetit în zilele aceste într-o foia boemă totu cu privire la această întrebare, ce și-au pus-o țeranii celui.

Intr'una din adunările mari de țeranii ce s'au ținut în Boemia apusană, și la care au luat parte vre-o mii de economi dela sate, s'a vorbit adecă mult despre situația tristă politică și economică a poporului boem și s'au făcut din partea mai multor vorbitori

propuneri pentru îmbunătățirea mai ales a stărilor economice, recunoscându-se de toți, că numai ajutându-și ei înșiși, țeranii vor ajunge la această îmbunătățire. Atunci s'a ridicat un țeran isteț și a dîșu: „Inzadară ne muncim fraților, s'orțea noastră va rămâne aceeași și nu va deveni cu nimic mai bună până atunci, până când în locul grânelor noastre de pe câmpuri nu vor crește puscă cu repetiția și noi nu vom pute secera de aceste. Atunci p'ote că am fi mai mult sprijiniți din partea guvernului, cel puțin din partea ministrului de război, căci acest produs este din partea forte căutate!”

Cuvintele aceste ironice ating adevărata bolă a timpului și ne dau o iconă a miseriei celei grozave, ce trebuie să-o porțe ați în spinare poporele muncind aproape numai pentru ministri de război. Dăr mai au vorbele țeranului boem și un alt înțeles.

Mai au tristul înțeles, că guvernul, gândindu-se numai la înarmări și cum să scote cheltuielile lor, nu mai dau poporelor sprijinul de lipsă pentru îmbunătățirea sorții lor.

Și decă acesta o impută poporul boem guvernului din Austria, ce să dîcem noi despre guvernul unguresc?

În lunile din urmă s'a vorbit mult în foile maghiare, mai ales în cele guvernamentale, despre aflarea unui mod de trai mai liniștit și mai pașnic cu România.

Acuma au amuțit toate glasurile, ce ne aduceau aminte de vulpea din poveste, care căuta să ametească pe cocoș cu vorbe dulci, ca să-l prindă mai ușor. Aceste glasuri răgușite n'au aflat nici un răsnet între Români.

Pășiți cum sunteți, Românii nu mai pună nici un preț pe vorbe

și făgădueli deșerte și cer fapte. Decă Maghiarii voiesc să nu mai fiă priviți de lumea mare și cultă ca inimi ai libertății și ai culturii națiunilor nemaghiare, în mână lor este de a îndrepta lucrurile, recunoscându-și pecatele de până acuma și căutându a repara nedreptatea, ce au făcut o acestor națiuni.

Când ar crește pe câmpurile noastre în loc de cucuruz (păpușoiu) puscă cu repetiția, p'ote am găsi și noi mai multă bunăvoință la guvernul unguresc pentru îmbunătățirea sorții noastre. Dăr așa ce se întâmplă?

În loc de aflarea unui mod de a împăca pe Români, bătaioșii ministri unguresci pun la cale érași o edițiune nouă a prigonirilor, cu cari de 25 de ani nu ne mai slăbesc.

Numai înainte cu câteva zile s'a laudat în comisiunea financiară a dietei ministrul de justiție Szilágyi cătră voinicosul șovinist Ugron, că a intentat mai multe procese politice în contra „agitatorilor naționali”. Între altele diete ministrul s'a intentat un proces și în contra tipografiei, în care s'a tipărit memorandumul.

În numărul trecut de Duminecă, am adus după „Tribuna” o scire, care ne înfățișa lucrul astfel, ca și când comitetul central electoral din Sibiu ar fi tras în judecată pentru cuprinsul și răspândirea memorandumului. Foile unguresci vorbesc însă numai de urmărirea tipografiei și a actualului ei proprietar.

În privința acesta este neapărat de lipsă de a se face deplină lumină, arătându-se publicului român clar și limpede tot ceea ce s'a petrecut cu memorandumul din momentul, când a fost predat cancelariei cabinetului împărătesc din Viena și până ați.

Faptu însă este și rămâne, că memorandumul, cu care a mers deputația română la Viena, e prigonit și că prin acesta guvernul unguresc, departe de a se gândi serios la vre-o împăcare cu România, ne dă s'ntelesem, că voiesc a continua vechia tactică de-a ne teroriza prin procese politice.

Să nșelă cumplit guvernul, decă crede că prin astfel de urmări și prigoniri își va pute ajunge ținta șovinismul turbat maghiar, căruia i se închină ați și el ca unui idol.

Din contră, niciodată n'a fost atât de departe șovinismul maghiar de ajungerea țintei sale nebune, ca tocmai în momentul, când în fața murmurului de nemulțămire și de reprobare asupra atitudinii Maghiarilor față cu naționalitățile, ce s'aude în totă Europa, se pun în scenă astfel de prigoniri, cari nu pot decât numai întări gravele acuzări, ce se ridică în potruva sistemului de guvernare unguresc.

CRONICA POLITICA

— 3 (15) Octombrie.

Am fost amintit în zilele trecute, că cei doi delegați Croați, cari au fost aleși ca membri în comisiunea delegațiunii unguresci, n'au voit să ia parte la nici o ședință a comisiunii bugetare, ci s'au reîntors în Croația. Lucrul acesta, care la părere ar fi neînsemnat, a atins foarte neplăcut pe membrii delegației unguresci și ministrul președinte Szapary a și avut o întrevedere cu ministrul croat Josipović, în urma căreia, Josipović s'a dus îndată la Agram, unde se dîce, că dimpreună cu banul Khueu-Hedervary se va sfătui asupra pașilor, ce vor trebui să iee față cu demonstrația numiților delegați croați. — Opoziția croată și organul croat „Obzor” salută cu multă căldură și bucură pe delegații croați, ca pe unii,

„FILETONULŪ GAZ. TRANS.”

Un secret familiar.

Novelă de Fr. Selak.

(Fine.)

Nu era miune, că fui cuprins de frigi violente, cari mă ținură legat de patu trei săptămâni. Bătrânul servitoru mă îngrijea, întru cât îi permiteau celelalte afaceri ale sale. La întrebările mele, că oare tatăl și mama mea au întreat de mine, că oare știu, că sunt bolnav, și că în fine vor veni la mine, elătina bătrânul din cap și dîse cu față intristată, ca și când el însuși n'ar fi crezut că: „Liniștesc-te, toate se vor face bine!”

Când în fine putu să părăsesc patul, mă căută tatăl meu. Elu mă privi câva timp și apoi dîse cu oarecare compătimire trecătoare: „Sermane copil, trebuie, că ai suferit mult! Dăr singur vei răspunde la aceea, că fără permisiune ai fugit din institut. Profesorul tău s'a plâns foarte tare din cauza purtării tale; pe lângă aceea nici nu

înveți nimic. Ei, ce va eși din tine? Îndreptă-te și învață cu sîrguință, căci te-am destinat pentru cariera preoțescă, în care poți să faci mult bine pentru sermanul și oropsitul popor. Pentru aceea eu țin, ca îndată să te întorci în institut. Aici ai bani de drum. Adio!”

Atâtea vorbe tatăl meu nu le perd se nici odată pentru mine; dăr tonul peruncitor și lipsit de un sentiment mai cald, mă implântă și mai afund în inimă ghimpele, pe care l'am simțit în cursul bolii mele din cauza nepăsării crude a părinților mei. Inima mea se strînse de mânie și de durere, căci fără de veste se ivi în mine bănuială, că lenea mea nu e unica cauză, pentru care mă alunga din cercul familiar. Abia în trăsura imi aduse aminte, că nu mi-am luat rămas bun dela mama. Când voi însă să sar din trăsura, ca să îndreptez negligența, mă privi vizi-tiul cu uimire. „Da nu știi, că dōmna îndată ce ai sosit a plecat și încă lu s'a mai interesat?”

Ași fi intrat în pământ de rușine, că m'am de a de gol înaintea unui ser-

vitor, totuși imi căd bine, când vedui, că din ochii bătrânului meu îngrijitor, ce sta la poartă, lucește o lacrimă.

Sub astfel de împregiurări mă părea ca o mântuire chiar și urgisitul pensionat. Rămăseu acolo neîntrerupt 14 ani de zile, în timpul cărora absolvai și universitatea, deorece nu simțiam în mine nici o aplecare spre cariera preoțescă, la care voiau să mă destineze. Pentru studiu, de sine se înțelege, că n'aveam nici o plăcere.

Intr'aceia fratele meu mai mic mui de vrsat, ér părinții mei părăsiră castelul acesta și-și luară locuința la Paris, fără ca să mă mai țină vrednic de vre-o scire din partea lor. M'ai condamna decă și-ași mărturis, că nenorocirea ce izbise pe părinții mei, nu mă durea tare, căci mă dam speranței tainice, că acum ce puțin imi vor arăta o mică parte din iubirea, cu care mă împregiurau în copilăria mea? Schimbarea așteptată nu numai că nu se întâmplă, ba aflai mai târziu din întâmplare, că și mama mea murise.

Acum mă chiamă tatăl la castel,

oa, după cum mă împărtași, să reguleze ou mine câteva afaceri ce mă priveau de aproape.

Elu mă primi rece, posomorit, ba își trase chiar mâna, când volii să i-o sărut.

După ce mă fixă câva timp, dîse elu, silindu-se a da vorbelor sale o orecare căldură: „Noroc să dea Dumnezeu, fiule! Ei, acum tu ai devenit un bărbat întreg! Și purtarea? He? — Șed! Am să vorbesc cu tine despre lucruri seriose.

„Tu știi bine, că soția mea a murit. De ce îngălbinesc? A trecut de atunci multă apă pe riul Sava. Frate..., adecă fiul meu a murit mai înainte, prin urmare sunt singur. Ce față cerbică faci? Nu mă mai întorci aici, unde toate speranțele mele sunt îngropate. Am făcut așadără un act de donațiune și așteptu numai comisiunea, ca să te introduc în posesiunea moșiei. Intr'aceia poți să dîci o rugăciune la cripta soției și a fiului meu din capela castelului, căci va părea lucru ciudat, decă treci acesta cu vederea. Omenii și vor pute

carl în cele din urmă au scutit să dea expresiune în mod atâtu de simțitor nemulțumirii Croaților cu politica, ce Ungurii o continuă mereu față de națiunile nemaghiare de sub corónă Sf. Stefan. Numita fôia dă apoi expresiune dorinței, ca deputații croați din dieta din Budapesta încă să facă ceea ce au făcut cei doi membri aleși în comisiunea bugetară a delegației ungurești, adică se părăsesc dieta.

In ședința comisiunii bugetare a delegației austriace, ținută la 13 Octomvre n., delegatul Eim (Cehu tinêru) a vorbit asupra stărilor din provinciile ocupate, Bosnia și Herțegovina. De ani de zile, țise Eim, n'aunțim pronunțându-se la adresa guvernării provinciilor ocupate, decât vorbe de laudă, ér decât acum îmi ridică vocea, o factu nu din dușmănie personale față cu d-lu ministru Kallay, ori față cu Austria. Vorbitorul țise apoi, că în calitatea sa de diarist a primit multe sciri din Boemia și Herțegovina din cari și-a format convingerea, că Mohamedanii din Bosnia sunt încă și adî inimici declarați ai Austriei și trăsesc mereu în credința, că guvernarea austriacă însemnăz sfârșitul Coranului (religiei mohamedane). Dér nicî Sêrbii din Bosnia nu sunt amici Austriei și poporațiunea catolică încă este foarte nemulțumită. Oratorul recunoșce meritele ministrului de finanțe câștigate față de administrația din Bosnia și Herțegovina, dér nu este de loc mulțumit cu marile cheltuieli, ce se fac în Bosnia și Herțegovina cu scop de a împămînteni cultura acolo, fără însă de a se gândi la aceea, că populațiunea din Austria-nouă nu are încă sistemul reprezentativ. Dece fiii poporului se înrolăz ca soldați, atunci în schimb pentru acesta să i-se dea poporului drepturi. Oratorul așterne un proiect de lege, în care provôc pe guvernul comun, ca să dea Bosniei și Herțegovinei sistemul reprezentativ, adică *dieta și autonomiă*. — Lui Eim îi răspunde ministrul Kallay, combatându-i aserțiunile și declarând, că de câte-ori a umblat el prin Bosnia și Herțegovina, nicî-odată n'a auzit delă popor, că ar voi să aibă dietă și autonomiă.

Săptămăna acêsta împăratul germanu, Wilhelm II, a făcut o vizită Maj. Sale monarhului nostru în Viena. Primirea, ce i-s'a făcută domnitorului marei împărății germane, a fost foarte intimă și căldurôsă. Din incidentul acesta fôia germană „Reichsbot” scrie un articol important, în care face propunerea, ca împărății Franciscu Iosif și Wilhelm II să provôce pe țarul Rusiei la încheierea alianței celor trei împărați, care ar

ușura în mare măsură uriașele sarcini militare, ce apasă adî umerii tuturor statelor. La totu casul, continuă numita fôia, ar fi o mare victorie a principiului monarhicu, decât celor trei împărați le-ar succede a da lumii, ceea ce ea doresce așa de fierbinte, siguranța păcii și ușurarea sarcinilor militare.

— De altă parte se telegrafiază din Roma, că împăratul Wilhelm va merge de iernă în Italia, pentru ca să combată astfel svonurile, că în tripla-alianță ar esista frecări și neînțelegeri.

Diarul „Politik” primește următoarea telegramă din Viena, cu data de 12 Octomvre: În cursul unei viitoare ședee, că se va ține în Viena o conferință a naționalităților, care se va compune din Ramăni din Ungaria și Bucovina, din Sêrbi, Croați și Sloveni, apoi din Cehi, Ruteni și Slovaci. Programul conferinței este, după cum anunță „Deutsches Volksblatt” compusă din următoarele puncte: 1. Schimbarea de drept publicu a monarhiei dualiste într-o monarhie federalistă. 2. Numărul statelor singuraticie, limitarea acestora. 3. Viena ca teritoriu separat al federației. 4. Reprezentarea popoarelor, adunarea federației și singuraticie parlamentare. 5. Administrarea armatei și a țării. 6. Pozițiunea comunităților bisericesti. 7. Legi de naționalitate pentru monarhia întrăgă și pentru statele singuraticie (cesiunea școlară, administrația și limba statului). 8. Jurisdicțiunea. 9. Legislația vamală. 10. Impozitele. 11. Cesiunea monetară în monarhie și în singuraticie state. 12. Dreptul de posesiune asupra mineralelor și a metalelor. 13. Cesiunea căilor ferate, a postelor și telegrafelor. 14. Formațiunea staturilor. 15. Legislațiunea socială. Legi pentru clasele productive. 16. Raporturile din lăuntru, dreptul de posesiune și de domiciliu. 17. Cesiunea evrească. — Conferința va compune un program pentru transformarea internă a monarhiei, care va fi ascernută ca proiect de constituțiune a unei adunări constituante, ce se va conchiama. Spre scopul acesta conferința va alege din sinul ei o deputațiune către Majestatea Sa, cu rugarea, ca să convôce o astfel de constituantă, ai cărei membri vor fi aleși pe baza votului universal și după naționalitate.

SCIRILE ȚILEI.

— 3 (15) Octomvre.

† George Sionu. Ieri ni-a sosit o veste tristă de peste Carpați. Poetul George Sionu, cântărețul în „Limba dulce și frumoasă” română, a încetat din viață Joi dimineața la 4 ore dimineața. G. Sionu s'a născut la 1822 în Hârșova (Moldova).

câștiga o rea părere despre tine, va să țică trebe păstrată cel puțin aparința.”

După ce se împliniră formele de predare și după ce comisiunea, bine ospătată, după obiceiul țării noastre, se depărtase, se pregăti și tatăl meu de plecare. Elu mă chiamă la sine abia în momentul din urmă și-mi țise: „Ei, fiule, cultivă-o mai bine ca mine. Emancipăz-te adică de un obicei rău, de care, durere, nu m'am putut desbăra, care însă amenință pe națiunea croată cu nimicire. Dicitu, ospitalitatea aceea esagerată, cu care bucuros ne fălimu, ca cu o virtute națională, în care însă vecinii noștri, cu dreptu cuvânt, priveșcu nu mai o aplecare spre desfătare și neactivitate. La începutu îți va veni greu, dér trebe să te deprinzi, pentru că numai poți conta la ajutorul meu. N'ai voit să te faci preot, pentru ori ce altă carieră ai învățat prea puțin; nisuesce deci ca să faci o bună economiă, întru câtu îți va erta pământul bun și o climă binecuvântată. Una însă să ti-o dai bine la inimă: Nu necinsti

Sus în arhivă vei afla câteva însemnări, pe cari le-am făcut înainte plecării mele la Paris și după mórtea fiului meu. Aici vei afla lămuriri asupra multelor lucruri, cari acum îți par pôte întunecate, ba neînțelese chiar.”

Dicendă acestea îmi strînse mâna și dispără, mai înainte de a fi avut timp să-mi mulțămesc, cu un prelungit adio în jos pe treptele castelului.

Noptea următoare o petrecu în nedormire, căci mi sunau neconținut în urechi cuvintele: „Fiul meu”, „soția mea”, „sunt singur”, „lămuririle din arhivă” ș. a.

Îndată ce se crepă de ziua, stamău ou inima svienindă înainte arhivei din acel turn înalt. Suci în cea mai mare iritare cheia ruginită, care scârțăia atâtu de neplăcut, așa încâtu mi părea, că aș fi un făcătoriu de rele. Când intrai în lăuntru, alergau din tôte unghiurile lilieci și sbrau ca nise nebuni printre documentele prăfuite. Fantasia mea, aștită încă prin noptea petrecută în insomnie, îmi arăta în acești lilieci o presimțire rea, ba mi-se părea chiar, că

Elu a scris poezii lirice, fabule și a tradus mai multe opere însemnate de ale scriitorilor mari franceși. Pentru meritele sale literare elu a fost ales membru al Academiei române din Bucuresci. Ca mai totu luptătoriu pentru independența și libertatea nămului lor, așa și Sionu a fost exilat, petrecend prin Ardeli și Bucovina de unde s'a reîntors în țară pe la 1850 chiamat de Grigorie Ghica, care i-a încredințat postul de arhivar al statului. Sionu ni-a lăsat moștenire sfatul de aur, ce-l cuprinde admoniarea sa blândă: „Vorbiți, scrieți românește — pentru Dumnezeu”.

—x—

Procese de presă cu ridicata. În ședința comisiei bugetare a dietei dela 11 l. c. Ugron a interelat pe ministrul de justiție Szilagyi cu privire la procesele politice. Ministrul Szilagyi a răspuns, că s'au intențat de procurorii regesci mai multe procese anume: contra prectului Vasile Lucaci; contra „Tribunei”; contra Replicei (?); contra fôiei sêrbesti „Zastava”; contra tipografiei, care a tipărit Memorandul Românilor și contra fôiei slovace „Narodnie Noviny”.

—x—

Căsătoria civilă obligatorie. Foile ungurești aduc șireea, că în cercurile influente se vorbesce, că primatele Vaszary s'ar fi declarat în sensul, că elu mai bine primește introducerea căsătoriei civile obligatorie, decât căsătoria civilă facultativă.

—x—

Sêrbii contra patriarhului lor Brancovic. Fôia sêrbescă „Zastava” din Neoplanta provôc pe aderenții partidei radicale, cari au dreptu să ia parte la viitorul Congres al bisericii sêrbesti, ca la numitul Congres să fiă de față cu toții și să protesteze contra planurilor nepatriotice ale patriarhului Brancovic, care voesce să vândă Maghiarilor tôte institutiunile naționale sêrbesti.

—x—

Din archidiaconatul Sătmăru ni se scrie: Pentru șola română gr.-cat. din T. Terebesci va fi începutul acestui an școlastic foarte jalnic, căci în decursul verei, la 24 Augustu n. c. acêsta șolă a perdat pe cel mai puternic stêlp al său, pe regretatul învățator Ioan Popu, care 9 ani de zile a muncit cu cel mai înflăcărat zel pe tărâmul învățământului nostru popular. Elu a murit încă tinêru, abia de 30 de ani, dér în acêsta scurtă viață elu a fost o podobă pentru învățătorii români din părțile sătmărene. Elu a ridicat șola din comuna sa la cea mai înfloritoare stare a înființat un cor de plugari, ca casier al Reuniunii filiale din tractul său, elu a fost în tôteuna con-

știentios, ér ca membru al Reuniunii învățătorilor români din archidiaconatul Sătmăru, elu s'a distins prin dese disertațiuni ținute cu ocaziunea adunărilor generale. Recunoștința poporului și a colegilor săi s'a manifestat în mod splendid cu ocaziunea înmormântării, care a fost una din cele mai frumoșe. Dée Dumnezeu, ca esemplu de vrednicia alu regretatului Ioan Popu să servescă spre însuflețire învățătorilor noștri de pretutindena.

—x—

Regularea Porților de fier. Cetimă în „Magyar Hirlap”, că în proxima ședință a dietei se va presenta un proiect privitor la regularea Porților de fier, prin care se va cere un credit extraordinar de 1.500.000 fl., sumă care va fi de lipsă pentru continuarea lucrărilor în măsură mai mare, ca până acuma.

—x—

Cutremur de pământ. Eri dimineața la 6 ore fără 5 minute s'a simțit aici trei cutremure de pământ violente și în formă undulătoare în direcțiune dela Nord-Ost spre Sud-Vest. Aceste cutremure au durat 8 secunde.

—x—

Plugari harnici. Ni se scrie din B. Comloșu, că bravii economi de acolo Palaghie Alessu, George Ilin Bucă și Malentie Palcu au cumpărat în Mocriud o moșă de 100 jugere pământ, care mai înainte fusese proprietatea unor Germani, ér Vincențiu Groșoreau a cumpărat 38 jugere. Cu Dumnezeu înainte!

—x—

Concert. Programul concertului, ce-l va da musica militară mâne sera în sala „Otelului Central Nr. 1.” este următoarea: 1. Mendelssohn: Ouvertură „Meeresstille und glückliche Fahrt”. 2. Beriot: 6-me Air Varié (solo pe violină). 3. Bayer: „Valse de Cartes” din baletul „Rouge et noir”. 4. a) Kittl: „Heimvech” (solo pe violoncello) b) Massenet, Menuet din „Manon”. 5. List: „Ungarische Rhapsodie N. 6.” 6. Mascagni: 2 cântece pentru solo pe trâmbiță. a) „Dein Stern”, b) „Blumen orakel”. 7. Sommer: „Lina” polca mazur. 8. Komzak sen: „Prager Stammblätter” mare poutpuri umoristic. 9. Stern: „Carneval de Bucuresci”. 10. Wagner: Marc fantasiă din opera „Lohengrin”. Începutul la 1/8 ore sera. Prețul de intrare de persôna 50 cr.

—x—

Musica militară va cânta mâne dela 11 1/2—12 1/2 a. m. în piață. Programul este următoarea: 1. Novotni: Marșul lui Holzbach; 2. Balfé: Ouvertură la „Zigeunerin”; 3. Coote, valsul „Regina mea”; „Rosenkranz”; „Mein Oesterreich” fantasiă. 5. Marencu: Poutpuri Escelsior.

Lui Emilu de S., purtătorul numelui meu!

După o luptă gres sufletească am scris acêsta mărturisire.

Nu te rog de ertare, căci ar fi mai multă, ca câtu mi-ai putea oferi.

Tu ai avut o tinereță fără bucurii, n'ai cunoscut iubirea de mamă, eu însu-mi eram ocupat cu să-ți amăresc viața. Dér totuși ț-am făcut rău numai pentru aceea, că l'a început am avut intențiuni bune cu tine.

Am trăit cu soția mea mai mult o viață nenorocită, lipsită de copii. Ce e dreptu, conjuram pe sora mea, care era binecuvântată cu mulți copii, să-mi dea un copil, dér cumnatul meu, cu care eram în dușmănie, nu voi să audă nimic despre acêsta.

Se întâmplă, că într-o călătorie trenul, în care eram, se ciocni cu un tren de marfă. O trosnire înfricoșată, strigăte sfâșietoare de ajutor, plânsul și gemetele celor ce erau sub ruine: tôte aceste au fost opera unui moment.

Din stațiunea apropiată veni omen

binite a devenit viață, pentru ca să alunge pe veneticul nechiămat, prin gesturi amenințătoare, din locul, foarte rar cercetat. Fugii, fără ca să fi descoperit secretul, și nicî mai târziu nu utezai alu descoperi, de frică, de a nu mai put respecta mai mult pe tatăl meu, față de care nu mai simțiamu nicî o iubire.

Milanu, care urmărise cu interes crescendă istoria suferințelor amicului său, ajunsese cu totul la alte conclusioni.

Convinsu, că aici este o fatalitate și nu rea voință, înduplecă pe Emilu după multe vorbe, să mergă să caute documentul din arhivă. Când în fine îl află, lă ceti Emilu repede, dér în curendă îi cădu din mână și elu murmură dureros mișcat: „Oh, că n'am scit de mai înainte lucrul acesta! Nu sunt copilul lor? Unu strein, — unu bastard! Ha! cine, ce sunt eu!”

Milanu lă luă de braț și-l duse încet spre parcu. Ei se aședară sub umbra unui fag stufos și Milanu ceti cu o voce tremurândă d oțiune do-

Lupta națională în Ungaria.

Sub titlul acesta publică ziarul „*Neue deutsche Zeitung*“ din Lipsa următorul articol:

Esempiele cele mai strigătoare de violentare și de nedreptate maghiară ni-le oferă administrațiunea publică ungară. Prin nesocotirea legilor, prin interpretarea lor arbitrară și, când aceste mijloace nu sunt de ajuns, prin tot felul de ordonanțe ministeriale, Nemaghiarii din Ungaria sunt cu totul împedecați de a putea să participe la viața publică. Prin influințarea alegilor în modul cel mai nepomenit și de necredut, prin abuzuri grosolane de tot felul, Maghiarii au izbutit să aibă majoritatea mai în toate consiliile municipale, chiar în acele orașe, unde elementul maghiar nu formeză decât o mică fracțiune a întregii populații. Prin instituțiunea censului și prin cei mai greu impuși, cari mai toți sunt Armeni sau Ovrei maghiarizați, reprezentanții aleși sunt condamnați la neputință, abstracțiune făcându de faptul, că alegerea Nemaghiarilor este combătută prin toate mijloacele. Cu modul acesta se întâmplă monstruositatea, că chiar în cercuri curate românești nu se găsește în consiliile municipale decât exclusiv Maghiari și renegați maghiarizați.

De ce spirit sunt conduși funcționarii maghiari și cum înțeleg ei liberalismul, acesta ni-o arată cuvintele unui prefect dintr'un comitat în care Românii formeză majoritatea absolută și zice: „Că opiniunea publică maghiară nu tolerază, ca să fie numiți funcționari de naționalitate română.“ Chiar și la numirea de medici comunal, cari în Ungaria se aleg de reprezentațiunea comunală, se procede în același mod despotice. În Sistaravet, o comună curată românească, aspirau la postul vacant de medic un Român și un Maghiar. Românul era candidatul aprobat în unanimitate de comună. Judecătorul de ocol însă nici nu-lu propuse, și când era la alegere, Maghiarul nu intră nici măcar în vot, alegerea a fost amulată pur și simplu. O a doua alegere nici nu s'a mai admis, deoarece comuna s'ar fi pronunțată, firesce, erași pentru medicul român. Casuri de felul acesta nu sunt însă de loc isolate, ci se repetă continuu. Cu modul acesta inteligența română este constrinsă de nevoie, de a întoroc spatele bucaței de pământ părintesc și a-și funda o existență acolo, unde lumea are alte idei, decât în Ungaria, despre liberalism și dreptate.

Numai Nemaghiarii, cari sunt destul de lipsiți de caracter pentru a deveni trădători către poporul lor, renegându-și solemn naționalitatea lor și

transformându-se în Maghiari, se bucură de favorurile guvernului ungar și pot să devină partași de mila de a servi ca funcționari acestui model de stat maghiar.

Cu ce mijloace se lucră asupra puținilor funcționari nemaghiari, pentru a i face să-și maghiarizeze numele lor, acesta va dovedi-o următoarea circulară adresată de către direcțiunea forestieră din Clușiu, organelor supuse ei. Această circulară ține între altele:

„Este de regretat, că în nici o ramură din Ungaria nu se găsește atâtea nume străine ca printre funcționarii forestieri. În considerațiune, că sub împrejurările în care ne găsim maghiarizarea numelor ar fi legată cu deosebire avantajii pentru D-Vostre și voind pe de-o parte a desființa această stare de lucruri, și pe de alta a Vă arăta, ca superiorul D-Vostre, bunvoiața mea, o consider că o datorie de a Vă atrage atențiunea asupra folosului D-vostre și a Vă îndemna și a Vă invita și a Vă îmboldi să procedei în mod corporativ în sensul pe care Vi-lu indică. În același timp Vă pui la îndepărte bagare de seamă de a deștepta în supușii D-Vostre aceleași aspirațiuni. Maghiarizarea numelui s'a înlesnit deja într'un mod extraordinar, deoarece nu e nevoie decât de darea unei petițiuni investită cu un timbru de 50 cr. către subprefectul pe lângă care se alătură libelul de botez al copiilor și tabela de serviciu.“

Dintr'acesta se vede cât de extraordinară este înlesnirea pentru nemaghiari de a deveni nice trădători mișei către naționalitatea lor!

Una din cele mai importante instituțiuni în ori ce stat regulat este justiția. Unde au ajuns Ungurii cu justiția! Cu toate că așa zisa lege a naționalităților prescrie expres și fără lăcu de îndoială, că totă procedura și desbaterile trebuie să se facă în totalitatea lor în limba părților din instanță, și cu toate că textul legii e destul de lămurit, elu însă de fapt nu a fost încă niciodată practicat, deoarece și aci numai limba maghiară stăpânește într'un mod absolut. Intervențiunea verbală sau în scris a unui avocat se admite numai sub condițiunea, ca elu să se servescă de limba maghiară. Toate actele, cari nu sunt redactate în limba maghiară sunt fără excepțiune respinse de curți și tribunale și cu modul acesta cetățenul nemaghiar este silit ca să sufere de a se face desbaterile în procesele penale, discuțiunea asupra vieții, onorei și libertății sale, cu un cuvânt asupra sorței sale, într'o limbă pe care n'o pricepe. Este lesne de înțeles la ce consecințe trebuie să aducă o astfel de procedere, care își bate joc de ori ce simț de dreptate.

Populațiunea nemaghiară este dată pradă arbitrarității maghiare fără cea mai mică sprijin; Ovrei maghiari pot să exploateze și să spolieze pe țărani, nesuperați. Celu mai micu semnu de o mișcare națională sufletească printre nemaghiari e pedepsit cu asprime.

Pe lângă toate acestea se mai adaugă, că justiția maghiară se servește cu ajutoare de panduri, cari au unu renume atât de urit și care fără nici unu motiv impușcă duzină de țărani români, sau îi supun la torturile cele mai rafinate pentru a le storce mărturisiri.

De sine se înțelege, că obiectul unei urii deosebite la Maghiari o formeză presa nemaghiară, care pledază pentru drepturile secestrate ale naționalităților apăsate. Pe când pressei maghiare jidovesi nu i-s'a pus nici cea mai mică piedecă, presa română din contră este persecutată prin toate mijloacele pe cari și le pôte închipu cineva. Redactorii lor sunt țirși în mase înainte instanțelor penale și condamnați la grele amende bănești și la închisori lungi. Pe câtu timp curtea cu jurați, cari judecă delictele de presă, își mai avea sediul în Sibiu, diariștii români, cari erau acușati de agitațiuni totu se mai achitau, căci jurații compuși în mare parte din Sași nu puteau să vadă în aspirațiunile naționale ale Românilor și în presa lor, crimele pe cari li le imputau Maghiarii. Acesta îi contraria rău, și ei n'au avut mare greutate pentru a găsi unu mijloc să sfirșescă cu o stare de lucruri atât de nefavorabilă pentru ei. De aceea, lucru foarte simplu, că ei au desființat curtea cu jurați din Sibiu și au înființat alta în Clușiu, unde Maghiarii țin spada în mână, fără a găsi cea mai mică rezistență. Jurații maghiari condamnă acum pe publiciștii români acușati fără nici o considerațiune. fiă ei vinovați, fiă nevinovați. Acești fanatici nu se mai uită la nimic; nu simțulu de dreptate, ci numai punctulu de vedere alu ideii maghiare le dictează verdictulu.

Oena infamantă așteptă, acum de când s'a mutat curtea cu jurați la Clușiu, pe toți publiciștii români, cari îndrănesc de a se lupta în contra violentării brutale a Maghiarilor!

REPLICA

junimii academice române din Transilvania și Ungaria.

Nedreptățirea Românilor în administrațiune.

(Fine.)

Chiar organele statului comită aceste volnicii.

Bună-ora vicecomitele din comitatul Aradului a dat ordin, ca pe viitoru toate comunele să redacteze protocoalele ședințelor comunale, precum și

socotelele și budgetulu comunelor în limba maghiară. Comunele protesteză, și drept răspuns se pomenesc unu nou ordin, în care se pretinde, ca limba maghiară să fiă introdusă cu ori ce preț în administrațiunea comunală. Față de primarii și notarii comunali, cari ar face opoziți această brutale călcări de lege, vicecomitele ordonă cercetare disciplinară și în urmă li demisioneză, cum s'a întâmplat cu notarulu comunal din Șepreus. Contra acestui terorism se apelază la ministru, care sancțiunează procederea organelor sale și ce e mai multă, interdițe dreptulu de a mai pute protesta.

Destu repeți afirmățiune a tinerilor cavaleri din Budapesta, că în Ungaria pot să ajungă Nemaghiarii la cele mai nalte posturi, este o minciună sfruntată, precum sunt toate cele susținute în Răspunsulu lor.

Numai acela, care-și renegă neamulu său, și în acestu extremu casu numai cu anevoie pôte să-și asigure unu postu în statulu ungar. Cine însă nu-și ascunde nici originea, nici sentimentele sale naționale, acela înzadartu va aștepta să fie promovată sau numită în vre-o slujbă.

Capacitatea, munca, caracterulu Românului integru n'au nici unu felu de valoare, ba mai de multe ori calitățile aceste sunt totu atâtea impedimente pentru a-și câștiga cineva o existență onorabilă în acestu țară.

La ocuparea unei funcțiuni, naționalitatea maghiară este normativă în prima linie. Necapacitatea este o pedecă mai mică decât naționalitatea nemaghiară și unu nume maghiar compensează mai mult decât unu certificat strălucit.

Funcționarii români, cari au nefericirea a fi în serviciulu statului ungar, trebuie să-și maghiarizeze numele, și care nu voesc, este demisionat. În acestu înțelesu au dat direcțiunile căilor ferate și direcțiunile silvanale stricte ordine impiegaților și servitorilor lor.

Etă ce ține direcțiunea silvanală într'unu cercularu adresat către organele sale în cauza maghiarizării:

„Este regretabilu, că abia există în Ungaria o corporațiune, în care să se găsească atâtea nume străine (!) ca în personalulu silvanal.

Voindu a contrabalansa această stare pe deoparte, și pe de alta, fiindu eu mai marele D-Tale, voindu-ți binele (!) și fiindu convinsu, că între asemenea impregiurări maghiarizarea numelor este imprenunțată cu anumite folose pentru D-Ta, țin de datoria mea a promova interesele D-Tale și astfel a te îndemna, a te provoca, și a te însufleși (!) spre o mișcare en masse, în acestu sensu.

în stare să vedemă întrăga catastrofă. Eu și femea mea, am scăpatu numai cu frica.

Când mă uitaiu spre bagagi observai între ruine unu copiu de țigă plângendu, și nu era de loc vătămat. Ilu ridicarăm și peste nopte lu înurăm la noi.

În dimineața următoare nu ceru nimenea pe miculu copilăș, și se vorbea, că o tânăra țeracă, care a perit între victimele îngrozitiei catastrofe, ar fi fostu mama lui.

Nu căutarăm mai departe, ci privirăm pe copilășu ca pe unu daru alu Providenței, ilu botezarăm după numele nostru și-lu dederăm de copilulu nostru.

Miculu copilășu aduse în viața noastră monotonă schimbarea multu dorită, noi lu drăgosteam și-lu răsfățam. Prin crescerea greșită copilulu deveni capricios și cerbicos, și ne plăceau comedile lui, căci celu puținu trupesc se desvolta foarte bine.

Iubiam pe fiulu nostru adoptiv și totă silința noastră era, ca să-lu facem fericitu.

O întâmplare neprevăduță făcu o

mare schimbare în sentimentele noastre: după patru ani ne dăru Dumneșu unu copil, asupra căruia ne îndreptarăm acum totă iubirea și îngrijirea noastră. Veneticulu ne deveni o sarcină, deoarece fără să ne compromitem, nu puteam să descoperim înșelăciunea, și că lu făceam să simță acesta era pe câtu de neînțeleptesc, pe atât de fără inimă. Căci Emilu, câtu era de micu, simți, că numai miculu Danielu l'a delăturat din favoarea noastră. Pisma cu incetulu se prefăcu într'o ură ardețore în contra fratelui său preferat; folosindu-se de unu momentu, când nu era observat, se strecură în odaiă și resturnă lăganulu, cu intențiunea să scape de rivalulu său.

Țineam multu la sângele nostru, de aceea nu privirăm în actulu acesta de răsunare alu copilulu o urmare a propriei noastre prostii și nedreptăți. Nu vedeam altă scăpare, decât să separăm pe primejdiosulu copil și pe doica sa, și-lu trimiserăm, după ce implini șese ani, într'unu pensionat. Totdeodată grija noastră fu, ca să destinăm întrăga noastră avere pentru Danielu; pentru Emilu creșurăm, că am făcutu destul, când

lu asigurăm prin o creștere plătită pentru viitorulu său. De aceea și încăpăținarea mea, ca în contra voinței sale să lu facem preot.

Dumneșu însă ne-a pedepsit greu pentru nedreptatea săvârșită: elu ne luă speranța și fericierea noastră — pe neuitatulu nostru Danielu.

În urma acestei grele lovituri părăsimu acestu castelu, pentru ca, pôte, să nu-lu mai vedemă nici-odată.

Decă ne va ajunge mărtea, fără ca să ne revedemă, atunci să scii, că te-am lăsat ca moștenitoru alu numelui și alu averei noastre.

Fii unu bărbatu și nu necinsti nici odată amintirea bărbatulu, care ți arată cea mai mare încredere, făcendu-te purtătoru alu numelui său!

Castelulu W. 15/12. 186*.

Când Milanu cetise până la sfirșitu actulu acesta, se ivi soroale învingătoru printre ceta și lumina posomoritul castelu și parcalu pustiu cu întregulu focu alu rașelor sale aurii; frunșulu și florile fură mișcate de unu tainicu frământu; paserile sburau vesele prin aer; întrăga natură serba o desfătare plină de bu-

curiă. Și în inima măhnită a lui Emilu cădu o rază, ivindu-se pacea, căci elu se simțea mai ușurat prin descoperirea, că acei omeni greu încercați, cari iubiseră atât de ferbinte, pentru ca apoi să-lu alunge într'unu modu atât de neînțelesu, n'au fostu părinții săi, ci numai binefăcătorii săi.

Emilu plângea la peptulu scumpului său amicu, și apoi își luă hotărîrea, ca în tocmai ca Milanu, să-și cultive singuru moșia.

Prin o muncă neobosită ridică la o nouă strălucire castelulu și moșia sa; fericierea cea mai curată o gustă din conștiința, de a purta nepătat numele binefăcătorulu său; tatălu său adoptiv în adevăr ilu mântuise pentru a doua oară.

„Politik“.

* * *

Iléna Consânzénă,

care înfloresce florile și înverdesce câmpurile.

Poveste.

Pe vremea când s'a aflatu traista cu poveștile, era unu împăratu cu numele „*Impăratulu verde*“. Acesta era bătrân și nu avea nici unu copil.

Te mai îndemni însă să stăruiești a planta acestă spirită și în funcționarii subalterni.

Modalitatea pentru maghiarizarea numelor este deja înlesnită, așa că n'ai decât să predai vicecomitelui o petiție provădită cu timbru de 50 cr., însoțită de certificatele de botez a copiilor și de tabela de serviciu. În tabelă este a se scrie locul născerii, profesiunea și moralitatea.

Clușiu, 16 Decembrie 1881.

Girsik m. p.

Se înțelege, că puși în fața unei asemenea murdare presiuni de desnaționalizare, cei mai mulți funcționari români preferă a se expatria de bună voie și a trece în România, decât a suporta aceste asiatică apucături ale „cavalierismului” și „liberalismului” maghiar.

Tot în acestă fel se urmează și la denumirea amplexorilor justiției. Așa bunăoară, când cu ocaziunea organizării justiției la 1872 o mulțime de oficianți nemaghiari cu o excelentă calificățiune, au fost dimiși de totă se'u li-s'au dată o funcțiă mai mică decum avusesse înainte. Toți însă cari purtau un nume maghiar, fără considerare la capacitate se'u calificățiune, au fost puși în slujbe înalte. Procederea acăsta se urmează și în ziua de azi. Acela dintre Români, care avansază până la postul de sub-jude, trebuie să aștepte 10, 15 până la 20 de ani, pe când cei maghiari sunt înaintați cu 3 până multă 5 ani de serviciu. Și când obține, ca să fie denumit un judecător român într'ună ținută românească, atunci înșiși colegii lui (maghiari) petiționează la ministru, ca să nu-l numească, căci în casul contrar ar fi periclitată „idea de stat maghiar.” Așa s'a întâmplat în anul 1886 în comuna Boroșu Ineu.

Dér și puținii judecători, pe cari îi avem, guvernul îi transferază în ținături curată maghiare, ér în părțile locuite de Români numescă funcționari, cari nu știu nici un cuvânt românesc. Stăpânitorii noștri gândesc, că astfel vor realiza mai grabnic „idea de stat maghiar”, care se trage ca un fir roșu în toate ramurile vieții publice și în totă activitatea lor.

Tote instituțiunile și dispozițiile ce ar pute să servescă interesul naționalităților, sunt periculoase statului, decât ele nu stau în soldul maghiarizării.

Și acum ușor se poate vedé, unde vor să ajungă colegii noștri maghiari când scriu, că acela care și implinesce serviciul conscientios și cu credință față cu statul unguresc, acela, aparțină elă ori cărei naționalități, se bucură de onor și demnitate, de pace și libertate.

Și noi afirmăm aceste, numai câtă acela, care voescă să se bucure de aceste bunătăți, trebuie să se facă un aprig

promovător ală „ideii de stat maghiar”, cu alte cuvinte: trebuie să-și prigonească neamul, trebuie să-și renegă sentimentele sale naționale, trebuie să presusă de tôte să urască totă ce este românesc, căci numai în acestă unică casă e bun „patriot”.

Patriotismul și nepatriotismul în sinul Maghiarilor se măsură după mărimea desconsiderării celorlalți cetățeni, cari n'au „fericirea” de a fi Maghiari. Cu câtă desconsiderare și disprețul e mai mare, cu atât și patriotismul, cum ei îl înțeleg, este mai mare, fiindcă după cum își dau ei socotela, în statul unguresc numai Maghiarii au dreptul de existență.

Noțiunea de „Maghiar” este egală cu cea de „bun patriot”, ér cea de nemaghiar corăspunde cu Daco-Român, Panславistă, Schulvereinst, scurtă: trădător de patriă.

Nu mai puțin revoltător este minciuna, prin care jumimea maghiară ar voi să amăgescă lumea: „că atât în corpul funcționarilor aleși în comitate, cât și între funcționarii denumiți din apartamentele ministeriale centrale, Români sunt reprezentați prin un număr foarte respectabil.”

Se va vedé din espunerile noastre următoare, basate pe date positive, câtă rea credință se cuprinde în afirmațiunea jumimii maghiare.

Pentru a ascunde nedreptatea ce ni-se face, merău ni-se spune: că noi Români nu am avé ună contingentă destulă de mare de oameni cu carte, capabili de a ocupa posturi publice, pe cari noi le cerem în virtutea numărului de 3 milioane de Români și a preainsemnărilor jertfe de sânge și de bani ce le dăm statului.

Că acăsta este numai un pretext, se vede din numărul însemnat ală Românilor, cari profesăză cariera independentă de advocat. Deși obținerea acestui titlu este împreună cu multe greutăți și sacrificii, totuși Români sunt reprezentanți în corpul advocatilor pe de 5 ori mai bine, ca în cel al funcționarilor publici.

Pe lângă acestea trebuie să mai adăugăm, că un număr foarte însemnat de Români inteligenți emigrăză an de an, și de și, în regatul român pentru a-și căuta acolo existența, care înzadară o căutau în patria lor.

Étă ce dice un străin, dlă Rudolf Bergner, v. rbindă despre cei emigrați în România: „Între cei emigrați joacă un rol important Românii din Transilvania. Numărul lor în țera întrégă se poate socoti la cel puțin 15.000; străduința lor este cunoscută, ér capacitatea lor nici pe departe nu este prețuită după cuviință. Din ei se recrutează deputați, sute de medici, profesori, am-

ploriați și redactori. Totă omen, cari au trebuit să-și părăsescă patria din cauza șovinismului maghiar, care le făcuse nesuferită petrecerea într'insa. Pentru activitatea lor nu s'a aflată teren de dinco de Carpați, în ținutul regatului puterile lor se pot foarte bine întrebuința. Emigrarea acestor oameni inteligenți și de valoare ia dimensiuni din ce în ce mai mari și va ține până atunci până când șovinismul maghiar se va

prăbuși și-și va perde puterea de a mai subjugă pe poporul românesc din Transilvania.”

Din următoarele date statistice, extrase într'adinsă din isvóre maghiare, se va pute judeca, încât noi suntem reprezentați în viața publică într'un număr „forțe respectabil”, după cum susțin neîntrecuții noștri binevoitori.

Și acum étă ce ne spună cifrele:

Conspectul tabelar

despre preterarea Maghiarilor și desconsiderarea Românilor în funcțiunile publice.

A. În comitate.

Comitatul	Populațiune		Amplexiați		
	Români în %	Maghiari în %	La olaltă	Dintre aceștia sunt Români	Ar trebui să fie Români, conform procent. populațiunii române
1. Făgăraș . . .	90-92	3-26	89	16	82
2. Hunedóra . . .	90-28	5-10	280	35	252
3. Alba de Jos . . .	78-79	15-02	257	23	201
4. Caraș-Severin . . .	78-35	1-94	364	58	284
5. Solnoc-Dobăca . . .	77-83	16-80	184	10	142
6. Bistrița-Năsăud . . .	76-97	3-85	134	21	103
7. Turda-Arieș . . .	73-15	23-02	143	6	105
8. Sibiu . . .	66-27	2-18	286	24	189
9. Arad . . .	63-36	23-12	695	31	438
10. Sălagiu . . .	61-97	34-93	162	13	100
11. Clușiu . . .	59-31	24-31	673	17	403
12. Târnava-Mică . . .	49-92	33-18	119	4	59
13. Bihor . . .	43-16	54-03	442	15	195
14. Târnava Mare . . .	40-27	9-38	130	6	52
15. Timiș . . .	39-02	6-80	573	40	228
16. Brașov . . .	36-18	29-62	212	11	77
17. Mureș-Turda . . .	35-04	56-51	179	3	53
18. Sătmăre . . .	34-85	58-83	438	22	149
19. Maramureș . . .	25-91	10-82	280	24	72
20. Torontălu . . .	15-39	15-43	453	12	68
21. Hăromszék . . .	12-78	86-92	162	—	20
22. Ciuc . . .	12-02	86-92	92	2	11
23. Ugocia . . .	12-88	35-56	78	4	10
24. Cenădu . . .	10-72	72-74	168	8	17
Suma . . .			405		3310

B. În ministerii.

Resortul ministerului	Suma tuturor amplexorilor resp.	Dintre aceștia sunt Români	Ar trebui să fie Români conform proc. populațiunii române, din Ungaria
Presidiul ministerului	23	2	4
Ministerul a latere	13	—	2
Ministerul de interne	184	1	32
Ministerul de finanțe	476	7	103
Ministerul de comerț	332	—	58
Ministerul de agricultură	185	1	32
Ministerul de culte și instruc. pub.	152	3	26
Ministerul de justiție	115	1	20
Ministerul de honveți	226	3	43
Suma . . .	1726	18	320

Dér la omul bun și cu credință, Dumnezeu tôte i-le face pe voiă. Odată măturândă împărătesa prin casă, fiindcă nu avea slujnică, a găsită ună simbură de piperiu, pe care l'a pusă pe mesă. Simburile a sărită jos. Mai punându-lă odată, elă și acum a sărită. A treia oară, necăjindu-se, că nu stă pe mesă, l'a înghițit. După ce l'a înghițit, se vedé minune, — când colo la nouă luni, împărătesa a născut ună copilă numai ca elă, cu numele „Pipărușu Petru”.

După ce l'a născut, mamă-sa nu-lă mai putea înceta dela plâns. Plângea ziua noaptea, de și era mai mare mila de el. Vedându împăratul, că nu-lă mai pute opri, s'a încercat elă să-lă împăce. Déră înzadară. Elă a totă plâns. În urmă împăratul l'a împăcat cu aceea, că i-a făgăduit pe Iléna Consănzéna, care înflorește florile și inverdesce câmpurile. Câtă ce i-a făgăduit acăsta fată frumoasă, copilul a tăcut și a fost bun până a fost de 14 ani.

Mergându odată feciorul de împărat la biserică, când a venită acasă, la o fântână a vedută o babă bătrână, care

borborosia meru, de nu o putea înțelege nimeni: „se știi tu, fecior de împărat, ce ți-a făgăduită tată-to când ai fost micuță, mi-ai da și mie ceva, să potă trăi, și ai fi și tu fericit!”

Întrebându-o, că ce totă borborosese din gură, ea a răspuns, că nu se umplu vasele și de aceea necăjită. Mergându a doua Duminecă la biserică, ér a audut pe bătrâna aceea borborosindă cuvinte neînțelese de elă, déră totă aceea a dîș, ca în Dumineca trecută. În a treia Duminecă, venindă dela biserică, érăși a dîș bătrâna: „Se știi tu, Pipărușu Petre, ce ți-a făgăduită tată-to când ai fost micuță, ai fi fericit și mi-ai da și mie ceva să potă trăi!” Auțindu-o de astădată mai bine, ér a întreat-o, că ce a dîș? Bătrâna l'a început n'a voit să-i spună, déră rugându-o mai de multe-ori i a spus: „Dragu bunei, până ai fost micuță, ai totă plâns și nu te putea împăca nimeni. Făgăduitu-ți a tatălă tău, că te face împărat, déră totă nu ai vrut să tac. În urmă și a făgăduită pe Iléna Consănzéna, care înflorește florile și inverdesce câmpurile.”

După ce i-a spus bătrâna despre fata aceea, s'a dusă acasă voiosă. Babei, drept răsplăt, că i-a spus, i-a trimis doi saci de făină de cucuruș, fiindcă de acăsta avea mai mare lipsă.

Uitasem să vă spună, că baba era o biată veduvă săracă și astfel avea lipsă de făină. Cum e vorba: „dacă ai făină, ai de tôte.”

După câteva zile, feciorul de împărat spusă tată so, că ce are la inimă. Tatălă se'u, auțindă acestea, a voit să lă mulcomescă dîșându-i, că numai de aceea i-a făgăduită pe Iléna Consănzéna, ca să-lă împăce. Vedându feciorul, că tată-s'ce se cam codesce, i-a răspuns: „Dacă dumniata, tată, nu voesc să-mi spun, unde se află Iléna Consănzéna, mă ducă io să-o caută și fără de ea să știi, că nu mă întorcă acasă!”

Cum a dîș, așa a și făcut. S'a dus în staulul cu caii și și-a ales un cal numai ca elă. Gătându-se de drum, a doua și a plecat de n'a știut nici elă unde merge și nici eu.

Destul, că a plecat de acasă. Mergându elă așa, și de veră până în

sără, a ajuns la ună smeu bătrân de o sută de ani. Era chiar când s'a sculat dela cină, dîșându: „Dómne multă-mescu și, că am mâncat ună cuptor de pâne și ună bou friptă, și am beută o bute de vin, rămăndă câtă ar mai mânca ună pământén.”

Elă, care tocmai se afla sub ferăstră, a dîș: „Aicea-să, taică bătrân!”

Smeul bătrân, ca toți smei tari, cum sunt ei din firea lor, dîșe: „Noroc ai avut, că mi ai dîș „Taică bătrân,” că de nu, totă bucățele te făceam. Déră vino în casă și mânca!”

Ne mai așteptându elă atăta imbiată, a mâncat până s'a saturat bine. După ce a mâncat, au început să povestescă una și alta. Feciorul de împărat i-a istorisit, că pentru ce umblă elă și ce caută. Dér smeu cu tôte că era bătrân, totă nu i-a știut spune, unde se află Iléna Consănzéna. Totuși smeu l'a măgăiat, că o va afla și-a dată ună frâu de aramă, spunându-i, că de câte-ori va avé lipsă și nevoia, să scuture numai odată de frâu.

Feciorul cu acăsta s'a mulțimit.

C. La judecătoriile supreme.

Judecătoria	Suma tutu- rilor amplo- iaților resp.	Intre aceștia sunt Români	Ar trebui să fie Ro- mâni conform proc. populației român. din Ungaria
Curia regală	112	—	19
Tabla regală din Budapesta . . .	277	7	48
Tabla regală din Murășu-Oșorhei .	39	3	6
Suma . .	428	10	73

Din tabela acăsta se poate încredința ori și cine despre ne mai pomenita esplotare, la care este espusă poporul românesc.

Elu este constrins să plătească biruri grele, ca în ținuturile românesce să se potă răsfăța întregi leghione de funcționari maghiari.

Er acum să se observe, că legea de naționalități pretinde, că: „atât în funcțiunile administrative, cât și în cele judecătorești și mai ales în funcțiunile de comiși-supremi guvernul are să numească din simlă deosebitelor naționalități persoane vrednice, care cunoscă perfectă limba populației“.

Ei bine, în loc de vr'o 15 comiși supremi de naționalitate română, nu avem nici unul, ba nici măcar un singur vice comite român nu există în întreaga noastră patrie!

Și onorabila junime maghiară mai are — cinismul a sublinia acestu paragraf!!!

Literatură.

A apărut:

Povestiri alese și întocmite de Petra-Petrescu. Brașov, tip. A. Muresianu 1892. Unu frumos volum de 300 pag. — D-lu N. Petra-Petrescu, care a îmbogățit literatura noastră cu mai multe cărți folositoare, scris astfel, ca să potă fi citite de toate straturile poporului, în an din urmă a tradus și a prelucrat o seriă intrăgă de povestiri, menite de asemenea pentru cerouri mai largi și pline de interes. În volumul, despre care e vorba, deusul a adunat la unu loc toate aceste povestiri și astfel a înmulțit cărțile noastre populare cu o serie, care potă fi citită cu cea mai mare plăcere și cu multă folosă atât de tineri cât și de bătrâni; de orășeni, ca și de săteni. „Povestirile“ d-lui Petrescu sunt în număr de 17 și au titlurile următoare: Iubesc-ți nația și legea; Unu exilat; Din ce trăescă omenii; Bătrânul și sorțea omenescă; Aur; O clipă de mână; Lumina; Cine a iecodit rachiul; Celu mai vrednic; Scinge focul, până nu ia flacăra; Răspata târzie; Sluga draoului; Prisoiul din Caucaș; Cei doi bătrâni; Păscălitorea; De cât pământ are lipsă

unu om? și Unde e iubire acolo e și Dumneșu. Cele mai multe dintre ele au fost publicate pentru prima oră în colonele foiei noastre și, după cum suntem informați, au fost urmărite cu totu interesul de publicul nostru cetitor. Ele nu oferă cetitorilor numai distracție, ci totodată sunt o comoră de învățături folositoare pentru viața practică. — Nu putem deci, decât să recomandăm cu totă căldura publicului nostru cetitor „Povestirile“ d-lui Petrescu. Ele se potrivesc de minune atât pentru bibliotecile școlare, cât și ca premii pentru școlarii și școlărițele mai în vârstă. Unu exemplar legat frumos costă numai 75 cr.*)

TELEGRAMELE

„Gazetei Transilvaniei.“

(Serviciul biurolui de cor. din Pesta)

Budapesta, 15 Octomvre. În 2 Noemvre se va desvli pe piața de paradă din Buda monumentul honveților, la care comandantul de corp și președintele comitetului central dela 1848/49 vor pune deodată câte o coronă, companii de onore (una de honveți și una din armata comună) vor da salve de onore, apoi cei de față se vor duce la monumentul lui Hentzi, unde președintele comitetului pentru ridicarea monumentului și comandantul de corp vor depune câte o coronă, se vor da și salve de onore.

Foia oficiosă publică numirea vicespanului din Saros, Sigismund Pechy, de fișpan alu comitatului Abaujtolna.

Er au fost 29 casuri de coleră, 9 decese, 15 au fost eliberați sănătoși. Numărul bolnavilor 103.

Paris, 15 Octomvre. Bugetul prezentat comisiunei bugetare arată unu deficit de 6 milioane.

*) De vânzare la autor și la librăria N. I. Ciurcu, Brașov. Prețulu 75 cr., expedate singurate 75 cr. și 5 cr. porto. Pentru România 2 lei.

A. B.

Ajută-ți și Dumneșu îți va ajuta.*)

Totdeauna și pretutinden este neobosita diligență (sirguinta, strădania) care, fiind îndreptată către un scop anumit, duce la succese și câștigă omului vedă în viața cetățenescă. Chiar aceia, care fără de concursul lor posedă bunuri esteriore, trebuie să lucreze și să cultiveze spiritul, decât voiesc să jöce în lume unu altu rol, decât p'acela alu unui prostolan bogat. Multe face bogatul prin alții, numai una nu: învătarea, cugetarea. Care în vr'o direcția voiesce să ajungă în adevăr ceva mare, acela, chiar decât este avut, trebuie să se nisuescă printr'o activitate propriă plină de zel și de osteneală, să ajungă acea țintă mare. Avuția nu este nicidecum o neașrată condițiune, pentru acăsta. Cum s'ar pută altfelu, ca lumea s'aibă a mulțami totu atât, ba mai multu acelora, care s'au născut în săracie și în întunecă? Omul care nu suferă nici o lipsă și trăescă fără de grijă, nu cresce așa ca să învețe a se încorda și a se lupta cu greutățile, nici nu se deșteptă în elu acea conștiință a puterii propriie, care este o cerință necesară pentru activitate, care să aibă efect și să fiă bogată în succese. Lipsurile și necazurile însă sunt tocmai acelea, care silind pe omu să ajute șiesi, deșteptă în elu puterile amorțite și le oțlesc, și astfel contribuie a-i câștiga curagiu, încredere în sine și toate acele însușiri ale caracterului, care arare-ori lasă fără de succesu nisuințele nobile. Lucru dureros însă; de obicei de-o parte se pune prea mare preț pe puterea avuției și de altă parte se pune prea puțin preț pe propria putere

„Acela“, dize Goethe, „căruia avuții moștenite i-au procurat o existență cu totul ușoră, acela, care — decât 'mi e permisă a mă exprima așa — se vede de copil încungiurat cu belșug de toate, se dedă mai cu seamă a privi aceste bunuri ca lucrul celu dintăiu și celu mai mare; dăr se nu certați pentru acăsta pe bogăți, ci mai vartos să-i compătimiți“. Ce multă dreptate are elu! Deja avuția moștenită ascunde în sine mari pericole. Într'insa este cea mai tare ispită, de a duce o viață leneșă și fără de scop, de a merge după îmboldurile și poftele rele, pe care

*) Urmare din Nr. 213 alu „Gaz Trans“.

ale mulțami omenii. sunt dela fire prea înclinați. De aceea este lucru cu atât mai glorios și de laudat, decât omeni de aceia, care încă prin nascere au primitu rang și avuția, caută a se face și vrednici de acestu favor alu sorței lor, prin aceea, că se silesc a fi membri activi și folositori ai societății omenesci. Și trebuie să recunoscem, că în genere clasele avute și mai înalte ale timpului nostru și consideră ca prima datorie a omului de a participa la opera comună a omenirii, fiă-care după puterile sale, și de a se feri de rolul celu mai josnic și mai rușinator, pe care-lu potă juca unu om: rolul trantorului.

Abia se află unu tărnu de muncă, pe care să nu se fi desținsu omeni, care au fost născuți avuți și nobili. Cu deosebire obișnuesc ei a-și dedica puterile serviciului patriei în diferitele lui ramuri. Aici amintesc pe marele bărbat de stat germanu Carolu br. vom und zum Stein (1757—1831.) Sufletul acăstui ardea numai pentru binele patriei sale; elu cunoscea numai frica de Dumneșu, nu frica de omeni. Elu s'a luptat pentru morală, disciplină, drept și libertate în contra rătății, a egoismului, a lașității și a nerușinării, cu armele satirei și ale disprețului și meritul este așa de strălucitor, încatu adf este număratu între cei mai mari omeni ai vécului de față. Adevăratu, că câtu timpu Stein a fost bănuț și urit de contemporanii săi. Chiămatu fiind în ministeriul prusianu la 1804, elu ca dușman alu oricărei birocrății și despoții, precum și a oricărei îngăduiri față cu Napoleonu, ajuns în conflict cu ministrii cabinetului, ba chiar cu regele însuși, și deorece bărbatul celu cu caracter tare nu vră să se încovăie, fū demisionat în forma cea mai aspră la 4 Ianuarie 1807, cu toate că dizele nenorocite dela Jena și Prenzlau îi dădură lui dreptate. Când însă Prusia, după pacea dela Tilsit, perđându-și jumătate din provinciile sale, avea lipsă de unu salvator, își aduseră aminte érași de elu. Încă în aceeași dî, când fū iscălită pacea, scrisă princesa Radziwil (fiica prințului Ferdinand alu Prusiei) către Stein, care trăia retrasu la moșia sa: „Asupra d-tale, iubitul meu Stein, se îndreptăză toate privirile noastre în aceste triste momente; dela D-ta sperăm mângăiere și că vei uita ofensele, ce

Totu smeul i-a mai spus, că să mergă mai încolo, că are unu frate de două sute de ani și potă acela să scie.

Când s'a răversat de dînă, s'a dus mai departe. Ajunsu la smeul de două sute de ani, a pățit-o ca și la celu dintăiu. Acesta însă i-a dat unu frâu de argintu dîcându-i, că de câte ori va ave lipsă, să scuture numai din frâu. I-a mai spus și aceea, că să mergă mai încolo, că are unu frate de trei sute de ani și potă acela să scie. Mulțamit cu atăta, s'a dus mai departe.

Ajungându și la acesta, după ce a cinat, l'a audit dîcendu: Dăme mulțamescu-ți, că am mâncat trei ouptore de pâne, am mâncat trei boi fripti și am beut trei buți de vin, rămânându cât ar mai mânca unu om pământu!

Feciorul de împăratu dîs'a dela fe-restră: „Aicea-să, taică bătrân!“

Smeul, ca și fratele său mai micu, dîs'a: „Noroc ai avut, că mi-ai dîs taică bătrân“, că de nu, totu bucațele te făceam! După aceea l'a poftit în casă. Dându-i de mânca, l'a întrebat,

că unde merge și ce caută? Elu i-a spus, că caută pe Iléna Consânzăna. Cătu i-a fost de mare bucuria, că-i va spune acăsta, pe atăta s'a intristat vedendu, că nici acăsta nu-i potă spune.

Acum, de voiă rea, feciorul de împăratu nu a mai putut dormi totă noptea. Dăr și smeul acăsta l'a mângăiat, că o va găsi. Feciorul de împăratu a mai căpătat și dela acăsta unu frâu de aur.

În dorile dîlei și a luat rămasă bun dela smeul. Suindu-se pe cal, s'a dus mai departe, fără a scie de elu, că unde merge, de necăjit ce era, fiindcă nimeni nu-lu putea îndrepta pe calea cea dreptă.

Așa s'a dus elu o grămadă de vreme până ce a ajuns într'unu oraș. Aci calul l'a statuit să mergă la biserică, fiindcă era chiar Duminecă. Totodată i-a mai dîs calu, că să ia de pe elu desagi cu bani și apoi lovindu-lu cu piciorul elu se va face unu cap de cal mort.

Pipărușu Petru, fecioru de împăratu, așa a făcut. Ajunsu în ușa bisericei a

vedutu unu om mort în pielea golă, stăndu culcatu pe spate și care omu intra în biserică, toți săria cu picioarele pe peptul lui și-lu scipau în gură. Pipărușu Petru a intrat și elu în biserică și a întrebatu pe popa, ce de dătină este aceea, de nu lasă morții în pace să se odihnesc? Popa a răspunș, că omul acela mortu se chiamă Vereșu Vităzu și trăi dū în viață a făcutu atăca rău omenilor, încatu nu e vrednic să-lu îngrope fără să stea acolo și să-lu răspata.

Fiindu-i milă feciorului de împăratu, a dîs către preotul, să chie pe toți omenii la dînsul, care vor ave ceva datorie la Vereșu Vităzu și elu le va plăti numai să-lu îngrope. Și vreme de o dî a totă plătitu la datorii făcute de Vereșu Vităzu. În urmă vedendu, că nu mai vine nimeni s'a dus, scit colo la capul celu de cal mortu, l'a lovit cu piciorul și s'a făcutu éra cal cum a fost. A pus desagi pe elu și a plecat mai departe.

Mergendu elu cu calul său în pași, numai aude odată unu om strigându

după elu. Elu s'a oprit. Cătu dîse, că și lui îi era dator Vereșu Vităzu cu o sumă mare de bani. Feciorul de împăratu i-a plătit și și a vedutu de cale. Mergendu mai departe, mai aude unu om strigându după elu. Se opresce și-i plătesce și acăstui o sumă de bani. Cređendu, că acuma i-ar fi despăgubit pe toți, dă pînteni calului și se duce. Întru aceea mai aude unu om strigându după elu. Numai decât se opresce, se uită înderă și ce vede? — vede unu om în pielea golă, care fugea după elu să-lu ajungă. Ajungendu-lu, l'a întrebatu: D-ta ști omul, care ai făcutu bine cu mortul din biserică? Elu i-a răspunș, că elu e. — „Ei bine“ — dize elu — „mortul acela sunt eu“ După aceea l'a întrebatu, că unde merge și ce caută? Feciorul de împăratu i-a răspunș, că caută pe Iléna Consânzăna, care înflorește florile și înverșese oămurile. Vereșu Vităzu a dîs: decât cauți pe aceea, o vom găsi, că eu sciu unde se află.

Mergendu mai multu timpu așa vorbindu între ei, a dîs Vereșu Vităzu: ei, frate, așa nu e bine, tu călare, eu pe

de frumoase... Suprafața Temsei avea coloră aurie; eu am crezut, că curge în ea brandy (vinarsu) și m'am aruncat în valuri, ca să pot bé după bunu placul meu. Numai atunci sunt fericită, când beau.

Efectele puternice ale muzicii.

Musicii egipteni din vechime se foloseau de muzică pentru ca să atragă pe oamenii sălbatici la tărmiu râului Eurotas, pentru ca să-i împărtășească cu binefacerile civilizațiunii. Harpa lui David dearmă brațul resbunătorului Saul. Terpander potoli prin cântece și muzică o resoală a Laedemonienilor. Empedocles zădărnici prin aceleași mijloace o măcelărire. Crăncenul Amurat, învingătorul Bagdadului, după ce porunci uciderea tuturor locuitorilor acestei cetăți nenorocite, se înmuia prin cântecele lui Schach-Culir, așa încât nu numai că dăde grație locuitorilor, dăr îi și pușe pe toți în libertate. Antigenides și Timoteu, după ce prin cântece înflăcăraseră în gradul cel mai mare pofta de răboiu a lui Alexandru cel mare, îi liniștiră și simțământul prin aceea că schimbă cântecele. În toamă după cum imnurile lui Tirteu învioșară curajul Laedemonienilor, așa și cântecele lui Ossian, Alfred, Roland și Thibould conduseră la strălucite biruințe pe Caledoni, Englesi și pe Francesi. Ulise noie la un ospetă pe peștorii soției sale Penelope, dăr cruță pe cântărețul Phemius, ce se afla între ei. Teodulf, episcop de Orleans, condamnat de regele Ludovic I la închisoare pe viață, compuse o cântare foarte frumoasă și o cântă acesta într'o zi de sărbătoare, tocmai pe când monarhul trecea cu o procesiune pe dinaintea închisorei. Ludovic se opri, o ascultă până la fine și îndată Teodulf fu pus în libertate. — În toate timpurile regii și eroii, învășății mireni și din cleru s'au ocupat cu studiul muzicii. Filosofii Romei și ai Greciei aveau lătime cunoștințe muzicale.

Nou abonamentu la "GAZETA TRANSILVANIEI". Cu 1 Octomvre 1892 st. v.

s'a deschis nou abonamentu la care invităm pe toți amicii și sprizinatorii foicei noastre. Prețulu abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe trei luni 3 fl. pe șese luni 6 fl., pe unu anu 12 fl. Pentru România și străinătate: pe trei luni 10 franci, pe șese luni 20 franci, pe unu anu 40 franci.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria: pe anu 2 fl., pe șase luni 1 fl. Pentru România și străinătate: pe anu 8 franci, pe șese luni 4 franci.

Abonarea se pôte face mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Administrațiunea "Gazetei Transilvaniei".

Tergul de rimăteri din Stelnbruch. La 10 Oct. n. starea rimătorilor a fost de 128,090 capete, la 11 Octob. au intrat 3909 capete și au eșit 1004 rămânându la 12 Octob. unu număr de 133,817 capete. — Se notază: marfa ungurescă veche, grea dela 41.— până la 42.— cr. marfă ungurescă tineră grea dela 44.— cr. până la 44 1/2 cr., de mijlocu dela 44 1/2 cr. până la 45.— cr. ușoră dela 45 1/2 cr. până la 46 1/2 cr. — Marfă țărănescă grea dela 41 până la 43 cr. — de mijlocu dela 43 cr. până la 43 1/2 cr. ușoră dela 45 cr. până la 46 1/2 cr. — Marfă de România Bákony de grea dela — cr. până la — cr. transito mijlociă grea dela — cr. până la — cr. însă transito ușoră dela — cr. până la—cr. transito dto țeposă grea dela — cr. până la — cr. transito mijlociă dela — cr. până la — cr. Marfă sârbescă grea dela 41 1/2 cr. transito. mijlociă grea dela 41 1/2—42—

cr. transito ușoră de la 42—43 1/2 cr. Porcii îngrășați de unu anu dela — cr. până la — cr., îngrășați cu cucuruz dela — cr. până la — cr., îngrășați cu ghindă dela — cr. până la — cr. Cântăriți la gară cu 47.

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 14 Octomvre 1892 n.

Table with columns: Măsură sau greutatea, Calitatea, Valuta austriacă. It lists various grain types like wheat, rye, and barley with their respective prices.

Bursa de mărfuri din Budapesta din 12 Oct. n. 1892.

Table with columns: Semețe, Qualitatea per Hect., Prețulu per 100 chilogr. It lists prices for various seeds like wheat and rye.

Table with columns: Productediv., Soiul, Cursul. It lists prices for various oils and other commodities.

Cursul losurilor private

din 12 Oct. n. 1892.

Table with columns: Locul, cump., vinde. It lists exchange rates for various locations like Basilica, Creditu, and Clary.

Bursa din Bucuresci din 11 Oct. n. 1892.

Table with columns: Valori, Cump. It lists various financial instruments and their prices, including bonds and bank notes.

Table with columns: Brumaru, Sorete, Căled. Gregorian, Căled. Iulianu. It shows the correspondence between the Gregorian and Julian calendars.

Cursulu pieței Brașov

din 15 Octomvre st. n. 1892

Table with columns: Banca, Valori, Curs. It lists prices for various bank notes and currencies.

Cursul la bursa din Viena

din 14 Octomvre a. c. 1892

Table with columns: Banca, Valori, Curs. It lists prices for various financial instruments and currencies from Vienna.

PUBLICAȚIUNE.

Toți hotelierii, toți posesorii de birturi și hanuri, precum și toți dătătorii de ovartire private, se provocă prin această în sensul înaltei ordinații ministeriale de Interne din 15 Iulie a. c. Nr. 53061/VI.—11 din 1892 și pe lângă evitarea consecințelor legale de a-și îndruma pe străini, seu indigenii sosiți din locurile situate afară de Transilvania, ca, spre scopul visitațiunii medicale, carea are de a dura în primele 5 zile după sosire, să se prezenteze în fiă-care și la 12 ore la prândă în odaia de inspecțiune medicală, aflătoare la acestu căpitanat polițianu.

Acei străini și indigeni, cari prin reprezentare se subtragă acestei controle medicale se pedepsesc totă cu aceeași pedepsă, cu carea se pedepsesc dătătorii de evartire, cari întrelasă esecutarea acestei publicațiuni.

Brașov, 11 Octomvre 1892.

Capitanatul poliției.

PUBLICAȚIUNE.

Se aduce la cunoștința generală, cumcă spre scopul eficacei delăturării alu pericolului de coleră se dispun următoarele:

1. Cu 15 a. l. c. începându, se vor desinfecta toate canalurile de pe teritoriul orașenescu, aruncându-se vară nestinsă în acele părți de canaluri, unde canalurile se despart unele de altele.

2. Totă cu aceeași și începându, se va căra în fiă care și gunoiulu de casă din cetate și din Scheiu de cătră unu antreprenor designat spre acestu scop.

3. Totă cu aceeași și începându, se va esecuta exoffo de două ori pe săptămână desinfectarea cu vară stinsă a tuturor latrinelor de pe teritoriul orașenescu și anume pe speșele posesorilor de casă, solvindu-se pentru fiă-care latrină câte o taxă de 10 cr. Desinfectarea această se estinde deocamdată numai asupra latrinelor de hoteluri, din birturi și hanuri, din școle, din institutele humanitare și din acele case, în cari latrinele se află situate pe canaluri.

In celelalte case are să se efectueze desinfectarea, după cum s'a întemplat până acum, de cătră posesorii caselor.

4. Din cauza insuportabilității enormelor speșe din partea oomunei orașenesce se dispune, ca în acele strade și pe acele locuri, pentru a căroră curățenie nu sunt obligați contractualmente antreprenorii presentii, să se îngrijescă curățenia din partea posesorilor de casă în estinderea casei (grădinei, gardurilor etc.) lor. Totă posesorii de case (vecinătățile) au de a îngriji pentru transportarea necurătenilor și a gunoiului.

Durata tuturor dispozițiunilor amintite sub punctul 1—4 se estinde deocamdată până în 15 Noemvre a. c.

Brașov, 12 Octomvre 1892.

Capitanatul orașenescu.

Rugămă pe domnii abonenți, căroră le-a expirat abonamentulu la 30 Septemvre v. c. să grăbescă cu reînnoirea lui, ca espedarea diarului să nu sufere întrerupere.

Administrațiunea „Gaz. Trans.”

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu. Redactoru responsabil: Gregoriu Maler.

Schwarze, weisse und farbige Seidenstoffe von 45 kr.
bis fl. 15.65 p. Meter—glatt und gemustert (ca. 240 versch. Qual. u.
2000 versch. Farben, Dessins etc.) versendet roben- und stückweise porto- und zollfrei
die **Seiden-Fabrik G. Henneberg**
(K. und K. Hofliefer.), **Zürich**. Muster umgehend. Briefe kosten 10 fr. Porto.

ANUNCIU.

In casa Nr. 3 strada Orianilor este

Imediatu de închiriatu

o locuință în curte, care mulți ani a servit ca cancelaria
advocațială a domnilor Străvoiu & Lengeru, constatătoare
din două odăi, bucătăria, podu etc.

Informațiuni mai de aproape se pot lua în compta-
rulu proprietarului casei, **Andrei A. Popovici**.

941,3-1.

ANUNCIU.

Expoziția universală.

Medalia de aur.

Distrugetorul

TORD-TRIFE

nimicese cloșan, șoreci și soboli fara nici o primejdie pentru
celelalte animale de casă. Acestu productu nu conține nici strik-
nin, nici arsenic, seu fosfor, nici vre-o substanță vătămătoare
pentru animalele de casă.

Unu pachetu 50 cr. — Intrebunțare ușoră. — Succesu siguru.

Instrucțiune pentru folosire. Pentru cloșani se ia bucăți de pâne in-
muiate și se prăsar peste aceste în cantități mici. Pentru soboli se se
amestece prafulu cu vermi de pământ seu cu carne friptă.

A. Cousseau *Traverse Gazzino, 5, Marsilia (Francia), Inventatoru.*

Unicul depou principalu pentru Brașov:

Victorü Roth.

939,8-2

Farmacia la ursu. Strada Hircher & Orfaniloru 1.

APA MINERALĂ

ERDÖVIDÉK-BAROSS

aprobată prin înaltul decretu ministerialu Nr. 88/783
din 6/12 1891.

Sursa Erdövidék-Baross, este de numărată între cele mai cu-
rate ape minerale alcaline, feruginoase și acido carbonice. Grația acestei
compozițiuni chimice și a gustului seu plăcutu, această apă, amestecată
cu vinu este o băutură plăcută și răcoritoare la masă și în timpul de
epidemiă. o eselență bună higienică merită a înlocui apa de băut.

Apa minerală Erdövidék-Baross este recunoscută ca una ce
mărește lufă de mâncare, activează digestiunea, este de o eficacitate
incomparabilă în afecțiunile stomacului și rinichilor și influențează în
modu satisfăcătoru asupra regulei funcționării a organelorū urinare.

Personele anemice și în stare de slăbiciune găsesc în această
apă unu fortifiant excelentu din cauza ferului ce conține.

În afecțiunile căilor respirătoare, reumatismu muscularu și în
diferite stări de slăbiciune a nervilor, întrebunțarea ei este însoțită
de rezultate eclatante.

Amestecată cu suc de lămâie seu siropu de smeară, ea este
recomandabilă, ca eselență limonadă gustosă răcoritoare și igienică.

Apa Baross „ERDÖVIDÉK“ în Transilvania este de găsită
la băcniia lui

CAROLÜ IRK,

str. Porții Nr. 65
precum și la d. d.: **Duschoiu Johann & Sohn, Karl
Töpfer, Josef Scheser, Anton Zeriff, M. Zeriff, Anton
Bede, Johann Nagelschmidt și Fritz Geisberger.**

Prețulu unei sticle 1 litru, 6 cr.

910,-9

De închiriatu.

În maerul Blumena Nr. 199 pe unul seu mai mulți ani sunt:
de acum încolo:

- 1) Podul fabricei de ulei ca magazinu de bucate;
- 2) Magazinele lănăriei;

Informațiune mai de aproape se dă în

Cancelaria Eforiei școlare în edificiul gimnasiului român
din grăverii suburbiul Scheiu.

824-9.-30

PUBLICAȚIUNE

În legătură cu publicațiunea emisă
la 7 Octomvre a. c. sub Nr. 13529 și
pe baza înaltei ordinațiuni a Escelenței
Sale d-lui ministru de interne, dispun
prin această, că deorece colera din Rusia
se apropiă de frontiera română și de-
ore-ce în Basarabia s'a lățit în modu
considerabilu, toți călătorii, cari sosesc
din România sunt de a se supune unei
stricte controle medicale de 5 zile în
modul acela, după cum am dispus în
privința călătorilor, cari vin din Rusia,

Germania, Galiția, Bucovina, din Buda-
pesta și alte regiuni unde se presupune,
că există colera.

Hotelierii, ospetarii și birtașii în-
căt și fi-care persoană privată sunt
der obligați a face arătare căpitanatului
orășenesc, în comune rurale oficiului
comunalu, sosirea ori-cărui călătoru din
România, căci la din contra se voru pe-
depsi conformu §-lui 7 art. de lege XVI
din 1876.

Brașov, 11 Octomvre 1892.

Iuliu de Roll,
940,3-3. consilieru reg. ice-comita.

Frații Simay

Brașov, Tergul Grăului Nr. 3.

Trosouri complete pentru mirese; depositu de albituri și
pânzării de masă; asortimentu bogatu de confecțiuni pentru
dame; articole de modă indigene și străine. Se primesc
comande pentru vestminte de dame și de bărbați, cari se
voru executa câtu se pôte de cu gustu, și punctualu cu
prețuri moderate.

931,14-3.

Dintre toate hărtiile pentru
țigarete este recunoscută de cea
mai bună hărtia de țigarete ve-
ritabilă franțuzescă

„Le Gloria“

fabricațiunea d-loru
JOSIFŪ BARDOU & FILS în
PERPIGNAN—PARIS.

60 medalii de aur, 16 diplome de onore mari, 20 diplome
„Hors Concours“.

„Le Gloria“ este hărtia, care în fineță și bunătate
întrece toate celelalte hărtii de cigarete ce există.

„Le Gloria“ este numai atunci veritabilă, decă fi-
care cărticică poartă firma IOSIFU BARDOU & FILS.

„Le Gloria“ se efectuează cu marginile netede seu
crestate (perforate.)

„Le Gloria“ se efectuează și ca tuburi și adevă într'o
calitate neîntrecută de fină.

„Le Gloria“ este de căpătat în Brașov la toate
marchetăniile și băcniile en-gros, precum și la fi-care
debitantū mai bunū de tutunū.

855.-17

Viena 1873. Medalia pentru meritu.	Budapesta 1885 Dipl. de onore.	Agram 1891. Diplomă de o- nore	N.-Palanka 1887 Med. de anru.	Dipl. de onore Londra 1878
--	-----------------------------------	--------------------------------------	----------------------------------	-------------------------------

Iosifü Csik

c. și r. esel. priv.

Prima fabrică de Syrmier Portland-Cement și varu-hydraulic
în EEOCSIN.

Biroul-Centralu și depositulu: **Budapesta, V., Rudolfsquai 8,**
recomandă onor. d-ni didari și arhitecți, întreprinderilor de construcțiuni,
proprietarilor, comitetelor rurale și bisericesci, precum și ouor. publicu
doritoru de a clădi, prorierele sale fabricate în

Portland-Cement și varu hydraulicu,

cari se livrează totdeauna în calitate escelentă. — Prețuri curente și infor-
mațiuni se trimitu la cerere punctualu.

56,38-38

Paris 1876 med. de bronz.	Kecskemet 1872 med. de argint.	Nensatz 1875 med. de anru	Szeged 1878 med. p. merită	Triestu 1883 med. de aur
------------------------------	-----------------------------------	------------------------------	-------------------------------	-----------------------------

Avisu d-loru abonați!

Rugam pe d-nii abonați ca la reînnoirea prenumerațiunei
se binevoiască a scrie pe couponul mandatului postal și numeru
de pe fașia sub care au primitu diarul nostru până acuma.

Domni, ce se abonează din nou, se binevoiască a scrie adresa
amurită și se arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“